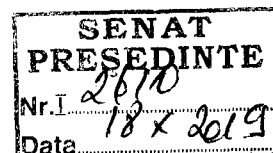

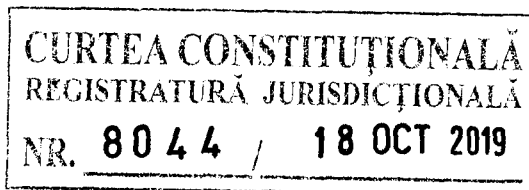
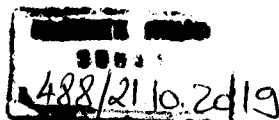

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București, România
Telefon: (+40-1) 313-2531; Fax: (+40-1) 312-5480
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1735A/2019

Domnului
Teodor-Viorel MELEȘCANU
Președintele Senatului

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.439 din 10 iulie 2019, prin care Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată și a constatat că articolul unic [cu referire la alin.(3) și (4) și la eliminarea fostului alineat (12)] din Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice este neconstituțional.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.1735A/2019

DECIZIA nr.439
din 10 iulie 2019

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea art.109
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe
drumurile publice**

Mona-Maria Pivniceru	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Benke Károly	- magistrat-asistent șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.4857 din 12 iunie 2019 și constituie obiectul Dosarului nr.1735A/2019.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, se arată că forma legii transmise la promulgare este una ulterioară procedurii de reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr.684 din 6 noiembrie 2018 și, având în vedere că Parlamentul a adoptat o serie de reglementări care excedează limitelor deciziei

menționate, se apreciază că legea criticată a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art.147 alin.(2) și (4) din Constituție.

4. Se menționează că, la data de 27 iulie 2018, Președintele României a formulat o sesizare de neconstituționalitate asupra legii criticate. Prin Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018, Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile articolului unic [cu referire la art.109 alin.(6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din legea criticată sunt neconstituționale. După parcurgerea procedurilor legislative parlamentare, Parlamentul a adoptat legea criticată în forma dedusă controlului Curții Constituționale prin prezenta sesizare.

5. Așadar, Decizia Curții Constituționale nr.684 din 6 noiembrie 2018 a avut ca efect redeschiderea procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia instanței constituționale în temeiul art.147 alin.(2) din Constituție. Potrivit jurisprudenței sale constante (a se vedea Decizia nr.1.177 din 12 decembrie 2007, Deciziile nr.872 și nr.874 din 25 iunie 2010, Decizia nr.975 din 7 iulie 2010, Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018 și Decizia nr.61 din 13 februarie 2018), Curtea Constituțională a statuat că, în cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză. Or, în cazul de față, în cadrul procedurii de punere de acord a legii cu Decizia Curții Constituționale nr.684 din 6 noiembrie 2018, Parlamentul a eliminat anumite texte din legea criticată, deși acestea nu au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate și nici al controlului de constituționalitate, iar altele au fost modificate, deși acestea nu au fost declarate neconstituționale și nu corespund vreunei necesități de recorelare cu celelalte dispoziții ale legii.

6. Astfel, prin Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018, Curtea a constatat că articolul unic, cu referire la modificarea alin.(3) al art.109 din Ordonanța de urgență nr.195/2002, din legea în forma anterioară controlului de constituționalitate este constituțional. În procedura reexaminării, Parlamentul a modificat, însă, textul alin.(3) al art.109 din Ordonanța de urgență nr.195/2002, deși acesta a fost declarat constituțional de către instanța constituțională, ca urmare a efectuării controlului de constituționalitate. Așadar, modificarea acestor dispoziții s-a făcut cu depășirea limitelor deciziei Curții Constituționale, astfel încât dispozițiile art.147 alin.(2) din Constituție au fost încălcate. Cu privire la limitele reexaminării, se invocă Decizia nr.515 din 24 noiembrie 2004 și Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018.

7. Mai mult decât atât, se consideră că legea a fost adoptată cu ignorarea celor statuate prin Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018 și prin jurisprudența constantă a Curții Constituționale, înfrângând în acest mod voința instanței de contencios constituțional. Astfel, legea s-a adoptat prin înlăturarea efectului deciziei instanței constituționale, care este unul obligatoriu, inclusiv pentru legiuitor. Considerentele și dispozițiile obligatorii ale deciziilor Curții Constituționale se impun cu aceeași forță juridică tuturor subiectelor de drept. De aceea, ținând cont de aceste argumente, cât și de cele anterior expuse, se consideră că legea criticată a fost adoptată și cu încălcarea art.147 alin.(4) din Constituție.

8. Se arată că aceleași critici sunt aplicabile și în ceea ce privește modul în care s-a pus de acord cu Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018 articolul unic, cu referire la modificarea alin.(4) al art.109 din Ordonanța de urgență nr.195/2002, din legea în forma anterioară controlului de constituționalitate. Se consideră că această intervenție legislativă s-a realizat prin depășirea limitelor stabilite prin Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018 și contrar prevederilor art.147 alin.(2) din Constituție.

9. Se mai arată că din legea criticată lipsesc dispozițiile cuprinse la articolul unic referitoare la modificarea alin.(5) și (12) ale art.109 din Ordonanța de urgență nr.195/2002, astfel cum acestea erau prevăzute în legea adoptată în prima fază,

anterior realizării controlului de constituționalitate. Aceste prevederi nu au făcut nici obiectul sesizării de neconstituționalitate a Președintelui României și nici al controlului de constituționalitate, astfel că eliminarea acestora s-a făcut cu depășirea limitelor deciziei Curții Constituționale. Prin urmare, ca efect al depășirii de către Parlament a limitelor reexaminării, a fost încălcat art.147 alin.(2) din Constituție. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr.75 din 30 ianuarie 2019, par.48.

10. În concluzie, se arată că legea supusă controlului de constituționalitate s-a adoptat cu nesocotirea celor statuate prin Decizia Curții Constituționale nr.684 din 6 noiembrie 2018. Se subliniază că este esențial ca instanța constituțională să procedeze la soluționarea definitivă a acestei situații și să constate neconstituționalitatea acestei legi în ansamblu, fără posibilitatea Parlamentului de a o mai reexamina.

11. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

12. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

13. Se susține că, în urma pronunțării Deciziei nr.684 din 6 noiembrie 2018, Parlamentul a modificat art.109 în integralitatea sa pentru a respecta prevederile constituționale, asigurându-se, astfel, caracterul unitar al reglementării în cauză. În conținutul său, modificările aduse prin legea criticată, au în vedere reglementarea unei anumite conduite expres prevăzute în sarcina participanților la trafic, cât și a poliției rutiere sau a administratorilor drumurilor publice, precum și sancțiunile aplicabile în cazul nerespectării legii. S-a urmărit readucerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 la scopul său inițial, respectiv prevenția accidentelor și dobândirea unui comportament responsabil al conducătorilor auto.

14. Se arată că limbajul juridic este clar, previzibil și neechivoc, din conținutul acestuia lipsind pasajele obscure sau soluțiile normative contradictorii.

Dispozițiile sunt redactate într-un stil specific normativ, prezentând norma instituită fără explicații sau justificări, prin folosirea cuvintelor în sensul lor curent din limba română. Conceptele și noțiunile utilizate sunt în concordanță cu actul normativ de bază în care se integrează, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, iar detalierea diferitelor situații procedurale este departe de a fi ambiguă, fiind redată previzibil și univoc, cu respectarea Legii nr.24/2000.

15. Se mai arată că, sub aparența unor critici referitoare la ambiguitatea și neclaritatea textelor de lege, se solicită, în fapt, interpretarea acestora, aspect ce excede competenței Curții Constituționale. Invocarea unei eventuale neclarități nu intră în sfera exercitării controlului de constituționalitate, ci mai degrabă ține de stricta interpretare și aplicare a legii. De asemenea, susținerile autorului sesizării care țin expres de corelarea tehnico-legislativă nu pot face obiectul sesizării de neconstituționalitate, neintrând în sfera contenciosului constituțional.

16. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

18. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice. Analizând criticile de neconstituționalitate, Curtea constată că acestea vizează, în mod punctual, articolul

unic [cu referire la art.109 alin.(3) și (4)] din lege, precum și eliminarea din corpul legii ale fostelor alineate (5) și (12) ale art.109 cuprinse în articolul unic al legii în varianta sa redacțională anterioară Deciziei nr.684 din 6 noiembrie 2018.

19. Articolul unic [cu referire la art.109 alin.(3) și (4)] din lege are următorul cuprins:

„Articol unic. - Articolul 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează: [...]

„(3) Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau a mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.

(4) Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive, conform alin.(1) și care nu sunt amplasate în locuri vizibile”.

20. Articolul unic [cu referire la art.109 alin.(5) și (12)] din legea în varianta sa redacțională anterioară Deciziei nr.684 din 6 noiembrie 2018 aveau următorul cuprins:

„Articol unic. - Articolul 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: [...]

(5) Autovehiculele pe care sunt instalate dispozitivele radar pot fi utilizate staționar sau în mișcare. [...]

(12) Pentru amenzile contravenționale în cuantum de până la 20 puncte-amendă, contravenientul poate achita pe loc agentului constatator jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege”.

21. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele art.147 alin.(2) și (4) din Constituție privind efectele deciziilor Curții Constituționale.

(1) Parcursul legislativ al legii analizate

22. Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice a fost adoptată de Senat, în calitate de Cameră de reflecție, la 7 martie 2018, iar de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la 5 iulie 2018.

23. Președintele României a formulat o obiecție de neconstituționalitate cu privire la legea analizată, iar, Curtea, prin Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.50 din 18 ianuarie 2019, a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile articolului unic [cu referire la art.109 alin.(6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt neconstituționale.

24. Conform art.147 alin.(2) din Constituție, Senatul a reexaminat legea analizată și, în calitate de Cameră de reflecție, a adoptat-o la data de 15 aprilie 2019, iar Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a adoptat legea menționată la data de 14 mai 2019.

25. Legea astfel reexaminată a fost depusă la secretarii generali ai celor două Camere la data de 29 mai 2019, iar la 4 iunie 2019 a fost transmisă Președintelui

României spre promulgare. La 12 iunie 2019, Președintele României a formulat prezenta obiecție de neconstituționalitate.

(2) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

26. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate formulată îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție, atât sub aspectul obiectului său, fiind vorba de o lege adoptată și nepromulgată, cât și sub cel al titularului dreptului de sesizare, aceasta fiind formulată de Președintele României.

27. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța constituțională, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar potrivit art.77 alin.(3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare. Luând act de faptul că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de 10 zile prevăzut de art.77 alin.(3) din Constituție, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța constituțională.

(3) Analiza obiecției de neconstituționalitate

28. Examinând obiecția de neconstituționalitate, Curtea constată că reexaminarea realizată conform art.147 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia *„în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale”*, presupune deschiderea de drept a procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor

neconstituționale cu decizia Curții Constituționale, în temeiul art.147 alin.(2) din Constituție. În cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării, și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză (Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.146 din 15 februarie 2018, paragraful 187, și Decizia nr.334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.455 din 31 mai 2018, par.32).

29. De regulă, reexaminarea vizează numai prevederile legale constatate ca fiind neconstituționale, excepție făcând ipotezele în care (i) alte prevederi se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale sau (ii) alte prevederi care, deși nu sunt în relație indisolubilă cu acestea, trebuie recorelate ca urmare a modificărilor operate în vederea punerii de acord cu decizia Curții Constituționale. În această din urmă ipoteză, însă, modificarea operată în scopul recorelării nu poate fi una care să vizeze substanța legii [Decizia nr.250 din 19 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.378 din 3 mai 2018, par.61].

30. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate privind articolul unic [cu referire la art.109 alin.(3) și (4)] din lege, Curtea constată că cele două texte modificate au format obiectul controlului de constituționalitate *a priori* realizat prin Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018. Curtea, la par.68 a deciziei anterioare, a statuat că nu poate reține criticile de neconstituționalitate formulate cu privire la acestea, astfel încât a constatat constituționalitatea celor două texte legale. Prin urmare, acestor texte nu li se puteau aduce nici un fel de modificări decât dacă erau într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale sau

dacă, deși nu sunt în relație indisolubilă cu acestea, trebuie recorelate ca urmare a modificărilor operate în vederea punerii de acord cu decizia Curții Constituționale.

31. Articolul unic [cu referire la art.109 alin.(3)] din lege avea în forma sa inițială următorul cuprins: „(3) *Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.*” După reexaminare, acesta a dobândit următorul cuprins: „(3) *Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau a mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției*”.

32. Curtea reține, așadar, că, în urma reexaminării, textul criticat, față de forma sa inițială cuprinde sintagma „*mijloacelor tehnice certificate*”. Este o adăugare nepermisă în conținutul acestuia, având în vedere că modificarea astfel operată nu vizează dispoziții constatate ca fiind neconstituționale, nu se află în legătură indisolubilă cu acestea și nu este un text care trebuie recorelat ca urmare a modificărilor operate în vederea punerii de acord cu decizia Curții Constituționale. Din contră, se consacră o nouă soluție legislativă în sensul că mijloacele tehnice certificate ar constitui un dispozitiv destinat măsurării vitezei, ceea ce reprezintă în sine o confuzie terminologică. Potrivit art.6 pct.19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.670 din 3 august 2006, mijlocul tehnic certificat este dispozitivul care dovedește consumul de produse ori substanțe stupefiante sau al medicamentelor cu efecte similare acestora ori prezența în aerul expirat a alcoolului sau prin care se probează încălcări ale unor reguli de circulație, în timp ce, potrivit art.6 pct.20 din aceeași ordonanță de urgență, mijlocul tehnic omologat și verificat metrologic este dispozitivul care stabilește concentrația de alcool în aerul expirat ori *destinat măsurării vitezei*. Mai mult, dispozițiile art.108 alin.(1) lit.a) pct.4, lit.b)

pct.2, lit.c) pct.3 și lit.d) pct.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 stabilesc, pentru toate contravențiile săvârșite prin încălcarea limitelor legale de viteză, că depășirea vitezei maxime admise este „*constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic*”. Așadar, deși mijlocul tehnic certificat nu este și nu poate fi un dispozitiv de măsurare a vitezei, legiuitorul îl califică drept un astfel de dispozitiv, ceea ce reprezintă în sine o încălcare a dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție în privința componentei de calitate a legilor.

33. Articolul unic [cu referire la art.109 alin.(4)] din lege avea în forma sa inițială următorul cuprins: „(4) *Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive, conform alin.(1)*”. După reexaminare, acesta a dobândit următorul cuprins: „(4) *Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive, conform alin.(1) și care nu sunt amplasate în locuri vizibile*”.

34. Având în vedere că legiuitorul a operat în cadrul reexaminării o asemenea modificare asupra unui text care nu a fost constatat ca fiind neconstituțional, care nu era în legătură directă cu vreun astfel de text și care nu trebuia recorelat ca urmare a Decizie nr.684 din 6 noiembrie 2018, coroborat cu

faptul că textul introdus creează un dubiu cu privire la obiectul amplasării/ poziționării, și anume autovehiculul sau dispozitivul de măsurare a vitezei, Curtea constată că au fost depășite limitele reexaminării prevăzute de art.147 alin.(2) din Constituție. Chiar dacă intervenția legislativă operată a avut ca intenție de reglementare fluența textului, astfel de intervenții nu pot fi acceptate în procedura reexaminării, care redeschide procedura legislativă numai în privința textelor constatate ca fiind neconstituționale, a textelor aflate în legătură indisolubilă cu acestea și a altor texte care trebuie recorelate ca urmare a modificărilor operate în vederea punerii de acord cu decizia Curții Constituționale.

35. Cu privire la criticile de neconstituționalitate ce vizează eliminarea conținutului normativ cuprins în articolul unic [cu referire la art.109 alin.(5) și (12)] din legea în varianta sa redacțională anterioară Deciziei nr.684 din 6 noiembrie 2018, Curtea observă că dispozițiile articolului unic [cu referire la art.109 alin.(6)-(11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din legea criticată în varianta sa redacțională inițială au fost constatate ca fiind neconstituționale prin Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018. Aceste alineate sunt succesive în raport cu cele ale căror eliminare este criticată în prezenta cauză.

36. Curtea reține că textul alineatului (5) din redactarea inițială a legii se află în legătură directă cu alineatul (6) constatat ca fiind neconstituțional, în sensul că textul alineatului (5) stabilea că autovehiculele pe care sunt instalate dispozitivele radar pot fi utilizate staționar sau în mișcare, iar, ulterior, alineatul (6) dezvoltă teza referitoare la autovehiculele utilizate staționar. Aceasta este interpretarea corectă pentru că, în caz contrar, dacă s-ar accepta ideea că prin conținutul său alineatul (5) consacra el însuși posibilitatea utilizării staționar sau în mișcare a autovehiculelor pe care sunt instalate dispozitivele radar, ar fi însemnat că, în prezent, norma în vigoare nu ar permite utilizarea staționară sau utilizarea în mișcare a acestor autovehicule. Or, art.109 alin.(2) din ordonanța de urgență în vigoare, potrivit căruia „*constatarea contravențiilor se poate face și cu ajutorul unor mijloace tehnice certificate sau*

mijloace tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției” nu distinge între cele două modalități de utilizare, astfel că aceste autovehicule sunt utilizate atât staționar, cât și în mișcare. Prin urmare, legiuitorul avea competența constituțională de a elimina acest text în cadrul procedurii reexaminării.

37. Curtea mai reține că textul alineatului (12) din redactarea inițială a legii nu se află în legătură indisolubilă cu alineatul (13) constatat ca fiind neconstituțional. Alineatul (13) prevedea că *„În cazul prevăzut la alin.(12), agentul constator eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constator, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară”*. Curtea a constatat că modificarea propusă prin alin.(13), dat fiind faptul că nu se emite un proces-verbal de constatare a contravenției, duce la lipsirea contravenientului de posibilitatea de a solicita unei instanțe de judecată constatarea nelegalității aplicării sancțiunii, fiind încălcate prevederile art.21 din Constituție privind accesul liber la justiție. Prin urmare, alineatul (12), care vizează posibilitatea acordată contravenientului ca, pentru *amenzile contravenționale în cuantum de până la 20 puncte-amendă, să achite pe loc agentului constator jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege*, avea un conținutul juridic bine determinat, nu era într-un raport de necesară corelură cu alineatul (13), astfel încât legiuitorul nu avea competența constituțională de a-l elimina în faza reexaminării legii.

38. Curtea mai reține că art.109 alin.(6) și (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 aveau un conținut similar cu alineatul (12) analizat în prezenta cauză și cu alineatul (13) constatat ca fiind neconstituțional. Art.109 alin.(6) și (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 a fost în vigoare până în data de 24 august 2018, dată la care a fost abrogat prin Legea nr.203/2018 privind

măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale, lege adoptată la 27 iunie 2018 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.647 din 25 iulie 2018. Prezenta lege, în forma sa inițială, adoptată la 5 iulie 2018, reintroducea aceste texte. Dat fiind că legea criticată a fost contestată potrivit art.146 lit.a) teza întâi din Constituție, ea nu a mai intrat în vigoare, iar în momentul de față, în reexaminare, legiuitorul a eliminat textul tocmai pentru a-l corela cu Legea nr.203/2018. Totuși, o asemenea conduită este contrară jurisprudenței Curții Constituționale, întrucât în cadrul reexaminării nu pot fi modificate/ completate/ eliminate texte care nu au format obiectul controlului de constituționalitate și care nu se află într-o corelare cu vreun alte text constatat ca fiind neconstituțional din corpul legii. Legiuitorul trebuia să reglementeze, în realitate, actul pe care îl emite agentul constatator [proces-verbal], și nu să elimine posibilitatea plății amenzii la acesta. Prin urmare, legiuitorul nu avea competența constituțională de a elimina acest text în cadrul procedurii reexaminării în scopul de a-l corela cu realitatea normativă existentă, având în schimb posibilitatea, într-o atare situație anacronică, să nu adopte legea tocmai pentru a se iniția o altă propunere legislativă care să modeleze conținutul normativ al celei analizate în cauza de față cu noul cadru normativ.

39. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite obiecția de neconstituționalitate formulată și constată că articolul unic [cu referire la alin.(3) și (4) și la eliminarea fostului alineat (12)] din Legea pentru

modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice este neconstituțional.

2. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată și constată că articolul unic [cu referire la eliminarea fostului alineat (5)] din Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice este constituțional în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 iulie 2019.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. **Mona-Maria PIVNICERU**

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,
Benke Károly

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
488/16.01.2019

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București, România
Telefon: (+40-21) 313 25 31 *Fax: (+40-21) 312 54 80*
Internet : <http://www.ccr.ro> *E-mail: pres@ccr.ro*

Dosarul nr.1203A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 276 / 15 JAN 2019

DOMNULUI

CĂLIN CONSTANTIN ANTON POPESCU-TĂRICEANU

Președintele Senatului

T64
15.01.2019

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.684 din 6 noiembrie 2018, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și a constatat că dispozițiile articolului unic [cu referire la art.109 alin.(6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt neconstituționale.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE

Prof.univ.dr. Valer Dorneanu

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.1203A/2018

DECIZIA nr.684
din 6 noiembrie 2018

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic
[cu referire la art.109 alin.(3), (4), (6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de
urgență a Guvernului nr.195/2002] din Legea pentru modificarea art.109
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind
circulația pe drumurile publice**

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Oana Cristina Puică	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și al art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.7170 din 27 iulie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr.1203A/2018. La sesizare a fost anexată Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, lege adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 5 iulie 2018.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, Președintele României susține că unele dintre dispozițiile legii criticate contravin principiilor consacrate de prevederile art.1 alin.(5), ale art.21 și ale art.22 alin.(1) din Constituție.

4. Se arată, astfel, că, din formularea dispozițiilor art.109 alin.(4) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, nu se înțelege, cu claritate, dacă poziționarea vizibilă se referă la autovehiculele pe care se instalează dispozitivele destinate măsurării vitezei sau la înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. De asemenea, nu este clar dacă vizibilitatea trebuie raportată în vreun fel la distanțele de 500 - 1000 m față de radar, în cazul amplasării dispozitivelor radar în localitate, respectiv de 2000 - 4000 m, în cazul amplasării acestora în afara localității, distanțe prevăzute de legea criticată pentru presemnalizarea prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol. În aceste condiții, fiind susceptibile de mai multe interpretări, de natură să genereze impredictibilitate în aplicare, dispozițiile art.109 alin.(4) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, sunt neclare, ceea ce contravine prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție cu privire la calitatea legii.

5. De asemenea, se consideră că soluția legislativă referitoare la obligativitatea presemnalizării dispozitivelor radar mai sus menționate se îndepărtează de la scopul instituirii normei, respectiv acela de a conduce la îmbunătățirea siguranței rutiere. Potrivit dispozițiilor art.2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, îndrumarea, supravegherea și controlul respectării normelor de circulație pe drumurile publice se fac de către poliția rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, care are obligația să ia măsurile legale în cazul în care constată încălcări ale acestora. În acest context, se apreciază că activitățile poliției rutiere de aplicare a normelor privind respectarea vitezei legale de circulație nu trebuie să se

rezume la acțiuni vizibile și presemnalizate, în caz contrar polițiștii rutieri, respectiv polițiștii de frontieră aflându-se în imposibilitatea de a-și îndeplini obligațiile și atribuțiile prevăzute de lege.

6. În acest sens, potrivit dispozițiilor alin.(10) al art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, nerespectarea prevederilor alin.(8) din articolul mai sus menționat - care, la rândul lor, interzic constatarea, cu încălcarea prevederilor alin.(4) și (6), a contravențiilor cu ajutorul dispozitivelor radar - atrage nulitatea absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției și sancționarea polițistului, în condițiile art.55 din Legea nr.360/2002 (privind statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare). Totodată, în conformitate cu dispozițiile art.109 alin.(7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, panourile de atenționare prevăzute la alin.(6) se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere. Așadar, potrivit legii criticate, obligația de asigurare și montare a respectivelor panouri de atenționare nu incumbă poliției rutiere, ci administratorului drumului public. Aceasta înseamnă că, întrucât poliția rutieră are numai obligația de a solicita instalarea respectivelor panouri de atenționare, legea dedusă controlului de constituționalitate este lipsită de previzibilitate, sancționarea polițistului fiind condiționată de un aspect ce nu are legătură cu atribuțiile sau conduita acestuia. În al doilea rând, legea criticată este neclară, deoarece lasă la latitudinea administratorului drumului public îndeplinirea obligației de a asigura și monta, la solicitarea poliției rutiere, respectivele panouri de atenționare, fără a prevedea sancțiuni pentru acesta în cazul în care nu-și îndeplinește obligația, fiind astfel încălcat principiul legalității, instituit de prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta sa referitoare la previzibilitatea legii.

7. În același timp, se consideră că dispozițiile legii criticate nu se circumscriu scopului reglementării în materia circulației pe drumurile publice, contravenind

principiului securității raporturilor juridice, consacrat de prevederile art.1 alin.(5) din Constituție. Astfel, potrivit dispozițiilor art.1 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, scopul actului normativ este „*asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului*”. Mai mult, cazurile de nulitate absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției sunt prevăzute de dispozițiile art.17 din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare, și vizează o serie de mențiuni cu privire la identitatea agentului constatator și a contravenientului, fapta săvârșită, data comiterii acesteia și semnătura agentului constatator. Din interpretarea sistematică a prevederilor art.17 din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 și ale art.109 alin.(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea criticată -, rezultă că această din urmă normă adaugă noi cazuri de nulitate a procesului-verbal de constatare a contravenției, distincte de cele prevăzute de cadrul general în materie.

8. În continuare, se susține că dispozițiile art.109 alin.(3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate - constituie un paralelism legislativ, având în vedere că, pentru toate cazurile de sancționare a contravențiilor săvârșite prin depășirea vitezei maxime admise, prevederile art.108 alin.(1) lit.a) pct.4, lit.b) pct.2, lit.c) pct.3 și lit.d) pct.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 stabilesc că depășirea vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv, pentru categoria din care face parte autovehiculul condus, este „*constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic*”. Ca atare, dispozițiile art.109 alin.(3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea

criticată - încalcă standardele de claritate și predictibilitate a legii, ce reprezintă o cerință de rang constituțional.

9. În ceea ce privește dispozițiile art.109 alin.(11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea supusă controlului de constituționalitate - referitoare la posibilitatea achitării de către contravenient a jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege, în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal de constatare a contravenției, se arată că acestea se întemeiau inițial pe prevederile art.28 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, care însă au fost modificate recent prin Legea nr.203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale. Astfel, dispozițiile art.28 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 prevăd, începând cu data intrării în vigoare a acestei din urmă modificări (24 august 2018), posibilitatea achitării, în termen de cel mult 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal, a jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ. Mai mult, potrivit prevederilor art.25 alin.(1) din Legea nr.203/2018, dispozițiile din actele normative în vigoare care stabilesc achitarea a jumătate din minimul amenzii contravenționale, într-un termen mai mic decât cel prevăzut la art.28 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, se abrogă (la data de 24 august 2018). Drept urmare, se consideră că dispozițiile art.109 alin.(11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea criticată - contravin prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta sa referitoare la standardele de claritate și predictibilitate a legii.

10. De asemenea, se arată că dispozițiile art.109 alin.(14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate - stabilesc că „*amenzile privind circulația pe drumurile publice se achită în condițiile legii și se fac venit integral la bugetele locale*”. Or, potrivit prevederilor art.4 alin.(1) fraza întâi din Legea nr.203/2018, sumele reprezentând amenzile contravenționale încasate în condițiile acestei legi se

fac venit la bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul. Astfel, legea criticată nu este clară cu privire la destinația sumelor încasate din amenzi privind circulația pe drumurile publice, întrucât nu indică dacă este vorba despre bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul sau despre cel al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care a fost aplicată sancțiunea contravențională. Ca atare, și dispozițiile art.109 alin.(14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea criticată - încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție.

11. Așadar, prin dispozițiile art.109 alin.(3), (11) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea supusă controlului de constituționalitate - se creează o serie de paralelisme legislative. Referitor la acest aspect, prevederile art.16 alin.(1) din Legea nr.24/2000 (privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare) statuează că „*în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere*”. Or, respectarea standardelor de claritate și predictibilitate a legii reprezintă o cerință de rang constituțional. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate (Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, Decizia nr.743 din 2 iunie 2011, Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014 și Decizia nr.562 din 19 septembrie 2017). Totodată, instanța de control constituțional a constatat că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea

legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (Decizia nr.26 din 18 ianuarie 2012, Decizia nr.445 din 16 septembrie 2014 și Decizia nr.30 din 27 ianuarie 2016, paragraful 26). În mod concret, prin Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, Curtea Constituțională a sancționat paralelismul legislativ, constatând încălcarea prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție (paragrafele 111 și 113).

12. Având în vedere că existența paralelismelor legislative contravine prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție, se susține că, prin viciile de tehnică legislativă, procesul de interpretare și aplicare a dispozițiilor mai sus menționate din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate - este afectat de confuzii și neclarități. În consecință, modificările aduse prin legea criticată Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, întrucât nu respectă principiul legalității - în componenta referitoare la calitatea legii, și anume la accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea legii - și principiul securității raporturilor juridice, așa cum au fost consacrate aceste aspecte în jurisprudența Curții Constituționale.

13. În continuare, se arată că, potrivit dispozițiilor art.109 alin.(13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, în cazul amenzilor contravenționale în quantum de până la 20 puncte-amendă - dacă contravenientul achită pe loc agentului constatator jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege -, agentul constatator eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constatator, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal

de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară. Or, prevederile art.31 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 stabilesc că împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia. Aceasta înseamnă că modificarea propusă prin legea criticată duce la lipsirea contravenientului, în situația mai sus menționată, de posibilitatea de a solicita unei instanțe de judecată constatarea nelegalității aplicării sancțiunii, fiind încălcate prevederile art.1 alin.(5) raportate la cele ale art.21 din Constituție privind accesul liber la justiție.

14. Se mai susține că modificările aduse, prin legea criticată, dispozițiilor art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - modificări referitoare, pe de o parte, la obligativitatea instalării dispozitivelor destinate măsurării vitezei exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil, dispozitive utilizate de către polițiști care poartă uniforme cu înscrisuri și însemne distinctive, iar, pe de altă parte, la obligativitatea presemnalizării prezenței dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol - sunt contrare și prevederilor art.22 alin.(1) din Constituție privind dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică. Se consideră că obligativitatea acestei presemnalizări aduce atingere tocmai posibilității poliției rutiere de a proteja interesul general, conducând, în mod inevitabil, la o practică de respectare a dispozițiilor legale privind limitele de viteză doar în zonele presemnalizate ca atare. În afara acestor zone presemnalizate, organele abilitate ale statului sunt lipsite de posibilitatea de a proteja interesul general - acela al siguranței circulației pe drumurile publice -, fiind lipsite, practic, de prerogativa sancționării încălcărilor legii.

15. Ca o consecință, participanții la trafic ar putea înțelege că pe segmentele de drum fără panouri de atenționare pot depăși viteza legală fără a fi sancționați. Drept

urmare, aplicarea legislației rutiere în ceea ce privește viteza de circulație pe drumurile publice va fi lipsită de componenta sancțiunii și se va îndepărta de la scopul ei, anume acela de a proteja viața și integritatea corporală a tuturor participanților la trafic.

16. Având în vedere că posibilitatea asigurării de către poliția rutieră a respectării dispozițiilor legale cu privire la limitele de viteză este restrânsă doar la zonele presemnalizate, se limitează, în acest fel, competența acestor organe ale statului. O atare reglementare, pe de o parte, aduce atingere prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5) privind principiul respectării obligatorii a legilor și securitatea raporturilor juridice, iar, pe de altă parte, afectează protejarea dreptului la viață și la integritatea fizică și psihică, consacrat de dispozițiile art.22 alin.(1) din Constituție.

17. În acest sens, se invocă și jurisprudența Curții Constituționale, care a constatat că incriminarea sustragerii de la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei nu reprezintă o încălcare a prevederilor art.22 din Constituție, referitoare la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, ci, dimpotrivă, are ca finalitate tocmai apărarea acestor drepturi, puse în pericol prin conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană aflată în stare de ebrietate (Decizia nr.20 din 18 ianuarie 2001). De asemenea, Curtea a statuat că reglementarea unor sancțiuni contravenționale pentru încălcarea legii în materia circulației rutiere este pe deplin justificată, din perspectiva interesului general ocrotit, iar normele criticate nu restrâng drepturi constituționale, ci prevăd, în deplin acord cu principiile care fundamentează statul de drept, sancționarea unor fapte de încălcare a legii care pun în pericol siguranța circulației rutiere, având în vedere scopul reglementării în materie, scop prevăzut încă din primul articol al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002. Așa fiind, Curtea a constatat că reglementarea unor sancțiuni contravenționale pentru încălcarea acestor reguli este pe deplin justificată, din perspectiva interesului general ocrotit (Decizia nr.1135 din 4 decembrie 2007).

18. Prin urmare, constatarea și sancționarea contravențiilor cu privire la depășirea limitelor legale de viteză reprezintă, mai presus de toate, expresia protejării unui interes general, și anume a siguranței circulației rutiere și a dreptului fundamental la viață și la integritatea fizică și psihică, prevăzut de dispozițiile art.22 alin.(1) din Constituție.

19. Se mai arată că legea supusă controlului de constituționalitate nu conține dispoziții referitoare la intrarea în vigoare la o dată ulterioară publicării, astfel încât devin incidente prevederile art.78 teza întâi din Constituție. Ca atare, legea criticată va intra în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României. Respectarea prevederilor referitoare la presemnalizarea dispozitivelor radar este însă imposibilă într-un interval de timp atât de scurt. Aceasta înseamnă că activitatea de combatere a vitezei excesive - desfășurată de către poliția rutieră de la momentul intrării în vigoare a legii criticate și până la montarea, de către administratorii drumurilor publice, a panourilor de atenționare cu privire la prezența dispozitivelor radar - se va situa în afara cadrului legal, procesele-verbale de constatare a contravențiilor fiind lovite de nulitate absolută, iar polițiștii fiind pasibili de sancțiuni, în condițiile art.55 din Legea nr.360/2002.

20. Din această perspectivă, inexistența unor dispoziții care să asigure efectivitatea aplicării legii criticate în condiții de deplină siguranță încalcă prevederile art.22 alin.(1) din Constituție referitor la dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică, întrucât în termenul de 3 zile de la data publicării legii în Monitorul Oficial și până la intrarea ei în vigoare este imposibilă amplasarea de panouri de semnalizare a radarelor pe toate drumurile publice din România, astfel că poliția rutieră nu își poate îndeplini în mod corespunzător rolul de a proteja un interes general, și anume acela privind asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății

publice și private, cât și a mediului. În egală măsură, se consideră că lipsa unui termen rezonabil de intrare în vigoare a legii criticate încalcă și prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta sa referitoare la previzibilitatea legii.

21. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

22. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis punctul său de vedere, prin Adresa cu nr.2/8007 din 10 septembrie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.7714 din 10 septembrie 2018, în sensul că sesizarea formulată de Președintele României este neîntemeiată.

23. Astfel, referitor la invocarea lipsei de claritate a dispozițiilor art.109 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, se arată că limbajul juridic este clar, predictibil și neechivoc, din conținutul acestuia lipsind pasajele obscure sau soluțiile normative contradictorii. Dispozițiile de lege menționate sunt redactate într-un stil specific normativ, prezentând norma instituită fără explicații sau justificări, prin folosirea cuvintelor în sensul lor curent din limba română. Conceptele și noțiunile utilizate sunt în concordanță cu actul normativ de bază în care se integrează, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, iar detalierea diferitelor situații procedurale este departe de a fi ambiguă, fiind redată previzibil și univoc, cu respectarea dispozițiilor Legii nr.24/2000. Acest punct de vedere, inclusiv o analiză morfo-sintactică a enunțului care constituie teza întâi a alin.(4) al art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, conduc către aceeași soluție legislativă clară, neechivocă și care nu este susceptibilă de mai multe interpretări de natură să genereze impredictibilitate în aplicare, așa cum, fără temei, se arată în sesizarea de neconstituționalitate în discuție. Mai mult decât atât, această susținere a autorului sesizării nu poate fi acceptată,

deoarece, sub aparența unor critici referitoare la ambiguitatea și neclaritatea textelor de lege, se solicită, în fapt, interpretarea acestora, aspect ce excedează competenței Curții Constituționale. Invocarea unei eventuale neclarități nu intră în sfera exercitării controlului de neconstituționalitate, ci mai degrabă ține de stricta interpretare și aplicare a legii.

24. În ceea ce privește presupusa neclaritate a dispozițiilor alin.(6) prin raportare la prevederile alin.(4) ale art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, aceasta nu poate fi reținută ca argument în sprijinul ideii neconstituționalității respectivei legi. Prin Decizia nr.733 din 10 iulie 2012, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra aspectelor referitoare la lipsa de claritate și previzibilitate în sensul că acestea „nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci vizează, în fapt, probleme de aplicare a legii”, neintrând în sfera de competență a Curții Constituționale, ci în competența exclusivă a Parlamentului, ca unică autoritate legiuitoare, de a interveni asupra legislației în scopul asigurării ordinii juridice necesare. Prin urmare, în considerarea celor de mai sus, se apreciază că, neîncălcând niciuna dintre prevederile legale reglementate de normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, dispozițiile alin.(4) și (6) ale art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, sunt constituționale prin raportare la prevederile art.1 alin.(5) din Constituție.

25. De asemenea, critica referitoare la faptul că modificările aduse prin legea supusă controlului de constituționalitate - care vizează obligativitatea poziționării vizibile a autovehiculelor aparținând poliției rutiere, pe care sunt instalate dispozitive destinate măsurării vitezei, precum și a presemnalizării, prin panouri de atenționare, a prezenței acestora pe drumul public - se îndepărtează de la scopul instituirii normei, respectiv acela de a conduce la îmbunătățirea siguranței rutiere, este considerată ca fiind neîntemeiată. În fapt, prin edictarea prevederilor criticate, legiuitorul are în vedere tocmai realizarea scopului fundamental definit în cadrul

alin.(2) al art.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, și anume asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, precum și a mediului. După cum reiese și din conținutul normei mai sus redate, scopul legiferării în materia circulației pe drumurile publice este unul preventiv, legislația rutieră trebuind aplicată nu numai pentru a sancționa eventualele încălcări, ci în mod special pentru a încuraja un comportament responsabil la volan.

26. Referitor la critica adusă dispozițiilor alin.(10) corelate cu cele ale alin.(7) ale art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, din analiza sistematică a modificărilor legale contestate și a prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5), se apreciază că invocarea alin.(7) din articolul menționat este pur formală, fiind irelevantă din punct de vedere constituțional, întrucât critica adusă este nefondată. Mai mult decât atât, dispozițiile tezei a doua a alin.(10) se referă în mod expres la situația nerespectării de către polițist a interdicției prevăzute la alin.(8), faptă de natură să atragă sancționarea polițistului în condițiile art.55 din Legea nr.360/2002. Ca urmare, măsura sancționării polițistului este prevăzută de modificările în discuție în relație directă cu nerespectarea de către acesta a unei interdicții ce privește nemijlocit îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, deci un aspect ce ține de conduita polițistului, iar nu de montarea panourilor pentru presemnalizarea prezenței dispozitivelor radar pe drumul public, obligație ce incumbă administratorului drumului public. Concluzionează că această critică de neconstituționalitate ce vizează încălcarea standardelor de claritate și predictibilitate a legii nu poate fi reținută din considerentele mai sus arătate.

27. Cu privire la pretinsa încălcare a standardelor de claritate și predictibilitate, ca cerință de rang constituțional, de către dispozițiile alin.(3) al

art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, se arată că nici această critică nu poate fi reținută. Se observă faptul că, față de prevederile aceluiași art.109, aflate în vigoare, care stabilesc în cuprinsul alin.(2) dispoziții generale, cu caracter de normă-cadru, cu privire la constatarea contravențiilor, dispozițiile noului alin.(3) nu fac decât să stabilească norme de natură să clarifice anumite aspecte care țin exclusiv de constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză. Pe cale de consecință, se apreciază că noua reglementare este de natură să conducă la îmbunătățirea condițiilor privind aplicarea legii, în vederea realizării scopului fundamental al acesteia.

28. De asemenea, se arată că, potrivit criticilor de neconstituționalitate, dispozițiile alin.(3) al art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, constituie un paralelism legislativ, prin raportare la prevederile art.108 alin.(1) lit.a) pct.4, lit.b) pct.2, lit.c) pct.3 și lit.d) pct.3 din același act normativ. Raportat la dispozițiile art.108 - care reglementează modul de sancționare a diferitelor categorii de conducători de vehicule, cu referire directă la numărul de puncte de penalizare aplicabile în funcție de viteza înregistrată cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, peste limita admisă de lege pe segmentul de drum în cauză -, prevederile alin.(3) al art.109, în forma modificată prin legea criticată, reglementează modalitatea expresă de control în vederea constatării eventualelor contravenții cu privire la faptele care încalcă dispozițiile legale privind limitele de viteză. Astfel, se consideră că se poate prelua o prevedere legală, cu intenția dezvoltării și întăririi ei, în scopul asigurării predictibilității legii, fără ca aceasta să antreneze neconstituționalitatea normei legale (Decizia nr.1237 din 6 octombrie 2010). Mai mult, având în vedere că dispozițiile criticate reglementează situații distincte, fiind deci vorba de reglementări diferite, nu se poate afirma că ne-am afla în situația evocată de dispozițiile art.16 alin.(1) din Legea nr.24/2000.

29. În ceea ce privește critica referitoare la faptul că dispozițiile alin.(11) și (14) ale art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, ar încălca prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, prin raportare la dispozițiile Legii nr.203/2018, se apreciază că nici aceasta nu este întemeiată. Astfel, cadrul general în materia sancționării contravențiilor îl reprezintă Ordonanța Guvernului nr.2/2001, fiind întrunite cerințele stipulate prin dispozițiile art.13 lit.a) din Legea nr.24/2000, potrivit cărora proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune. Se atrage atenția asupra faptului că, la momentul adoptării legii contestate, Legea nr.203/2018, la care se face trimitere în cuprinsul sesizării, se afla încă în procedură de promulgare, nefiind deci în vigoare. Pe cale de consecință, nu s-ar fi putut pune problema corelării modificărilor aduse cu dispozițiile unui act normativ aflat în procedură de promulgare. Se apreciază, totodată, că aceste aspecte care țin de corelarea tehnico-legislativă nu pot face obiectul sesizării de neconstituționalitate, neintrând în sfera contenciosului constituțional. Se invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale, și anume Decizia nr.190 din 12 februarie 2009, prin care aceasta a statuat că unele aspecte ce țin de corelarea legislației în vigoare într-un anumit domeniu, pe de o parte, precum și actul de interpretare și aplicare a dispozițiilor de lege incidente în cadrul soluționării cauzelor, pe de altă parte, nu intră în sfera contenciosului constituțional, fiind de competența autorității legiuitoare sau, după caz, a instanțelor judecătorești. Pronunțându-se asupra acestor aspecte, Curtea ar încălca prevederile Legii fundamentale privind rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării sau pe cele referitoare la instanțele judecătorești, precum și atribuțiile și rolul Curții Constituționale, de garant al supremației Constituției.

30. Referitor la dispozițiile alin.(13) al art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, se consideră că autorul sesizării susține, fără temeii, că acestea ar îngreuna accesul liber la justiție

statuat prin prevederile art.21 din Constituție. Analizând textul constituțional invocat, în ansamblul normelor Legii fundamentale, se apreciază că, prin generalitatea formulării sale, acesta permite accesul la justiție al oricărei persoane - fizice (cetățean, străin, apatrid) sau juridice -, pentru apărarea oricărui drept sau libertate și a oricărui interes legitim, în mod concret și efectiv, în sensul că justițiabilul beneficiază de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care aduce o atingere drepturilor sale și fără ca vreo lege să poată îngreuna acest drept. Totodată, se arată că, ținând cont de definiția actului administrativ - dată prin dispozițiile art.2 alin.(1) lit.c) din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare -, procesul-verbal de constatare a contravenției are natura juridică a unui act administrativ, fiind întocmit de agenți ai statului învestiți cu autoritate statală pentru constatarea și sancționarea unor fapte care contravin ordinii sociale, după o procedură prestabilită, astfel că se bucură de prezumția de legalitate și autenticitate, prezumție relativă însă, care poate fi răsturnată prin administrarea de probe care să releve o situație de fapt contrară. Observând elementele definitorii pentru determinarea naturii juridice a procesului-verbal de constatare a contravenției, se remarcă faptul că actul administrativ este necesar a fi întocmit de un agent al statului învestit cu autoritate statală pentru constatarea și sancționarea unor fapte care contravin ordinii sociale, iar, pe de altă parte, să fie întocmit după o procedură prestabilită. Dacă în privința procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției este unanim admis că acesta reprezintă un act administrativ cu caracter individual, se apreciază că se poate valida teoria potrivit căreia chitanța, întocmită în condițiile textului de lege în discuție - de către un agent al poliției rutiere, cu respectarea condițiilor de formă impuse de modificarea preconizată -, are valoarea unui act prin care se constată săvârșirea unei contravenții, având, în consecință, natura juridică a unui act administrativ. Astfel, nu poate fi reținută nici critica referitoare la încălcarea accesului liber la justiție, întrucât textul de lege criticat nu oprește părțile interesate să apeleze la instanțele

judecătorești, să fie apărate și să se prevaleze de toate garanțiile procesuale care condiționează un proces echitabil.

31. În continuare, se arată că autorul sesizării reclamă, fără a aduce argumente în sprijinul teoriei enunțate, faptul că, prin dispozițiile alin.(4) al art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, s-ar încălca prevederile art.22 alin.(1) din Constituție. Din analiza criticilor aduse în susținerea încălcării acestui drept fundamental, reiese faptul că autorul sesizării se află într-o anumită confuzie, întrucât invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la incriminarea conducerii pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană având în sânge o anumită concentrație de alcool. Este incontestabil că, așa cum se arată și în sesizare, incriminarea prin lege a acestui tip de conduită are ca finalitate apărarea dreptului la viață și la integritatea fizică și psihică. Analogia făcută însă cu legea contestată se constituie într-o regretabilă eroare, cu atât mai mult cu cât prevederile alin.(4) mai sus menționat „nu sunt de natură să ducă la dezincriminarea depășirii limitelor legale de viteză, sancțiunile aplicabile în aceste situații fiind reglementate distinct, în cadrul art.108 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare; *per a contrario*, norma criticată, configurându-se fără echivoc în matca legalității, are un scop preventiv, pornind de la premisa că legislația rutieră trebuie aplicată nu numai pentru a sancționa eventualele încălcări, ci, în mod special, pentru a încuraja un comportament responsabil la volan”. Astfel, în ceea ce privește modificarea legislativă criticată, apreciază că nu ne aflăm în prezența „dezincriminării unei fapte antisociale, ci doar a stabilirii unor limite de competență în aplicarea legii, cu respectarea normelor constituționale”. Stabilirea de către legiuitor a acestor limite nu aduce nicio îngrădire dreptului la viață și la integritatea fizică și psihică în sine, ci, dimpotrivă, creează premisele valorificării sale, în concordanță cu exigențele generale proprii unui stat de drept.

32. De asemenea, se arată că o altă critică formulată de Președintele României în sesizarea de neconstituționalitate și care nu poate fi reținută vizează absența unui termen de intrare în vigoare a legii de modificare a dispozițiilor art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, fapt ce ar conduce la încălcarea prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5). Se apreciază că modificările aduse prin legea dedusă controlului de constituționalitate au în vedere reglementarea unei anume conduite prevăzute atât în sarcina participanților la trafic, cât și a poliției rutiere și a administratorilor drumurilor publice, precum și reglementarea sancțiunilor aplicabile în cazul nerespectării legii. În acest context, absența unui termen ulterior de intrare în vigoare a modificărilor legislative preconizate urmărește tocmai urgentarea aplicării măsurilor reglementate. Se consideră că poziția exprimată de autorul sesizării este în profund dezacord cu rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării, consacrat de prevederile art.61 alin.(1) din Constituție. Se arată că, așa cum a reținut Curtea Constituțională, Parlamentul are, de principiu, obligația constituțională de a legifera în orice domeniu și în privința oricărui raport juridic reflectat din viața socială, economică, culturală, juridică a statului, deținând, prin voința Adunării constituante, monopol de legiferare (Decizia nr.62 din 13 februarie 2018, paragraful 75).

33. Din considerentele mai sus enunțate, se apreciază că lipsa unui termen pentru intrarea în vigoare a modificărilor preconizate nu poate fi reținută ca argument de neconstituționalitate, fiind mai degrabă o chestiune de oportunitate, cu privire la care Parlamentul, în calitate sa de unică autoritate legiuitoare, are deplină competență. Invocă și jurisprudența Curții Constituționale care, în Decizia nr.30 din 27 ianuarie 2016, a reținut că, în temeiul prevederilor art.61 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora este unica autoritate legiuitoare a țării, Parlamentul poate adopta orice soluție pe care o consideră oportună și necesară (paragraful 14). Totodată, prin Decizia nr.52 din 1 februarie 2018, Curtea a constatat că un ipotetic control cu privire la oportunitate excedează în totalitate sferei de competență a Curții Constituționale,

având în vedere că adoptarea măsurii în cauză ține de marja de apreciere exclusivă a Parlamentului, a cărui opțiune în privința caracterului oportun al măsurii nu poate fi cenzurată (paragraful 45).

34. Președintele Senatului și Guvernul nu au transmis Curții Constituționale punctele lor de vedere.

35. La termenul de judecată stabilit pentru data de 26 septembrie 2018, Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea pentru 23 octombrie 2018, respectiv 6 noiembrie 2018, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

36. Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate, Curtea procedează la verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr.334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

37. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condiția de admisibilitate prevăzută de art.146

lit.a) teza întâi din Constituție, fiind formulată de Președintele României, care are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*.

38. Sub aspectul termenului de sesizare, Curtea reține că sesizarea a fost formulată de Președintele României la data de 27 iulie 2018, în interiorul termenului de 20 de zile de la primirea legii adoptate, la data de 11 iulie 2018, termen prevăzut de art.77 alin.(1) din Constituție pentru promulgarea legii (Decizia nr.67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 13 martie 2018, paragraful 70).

39. Sub aspectul obiectului sesizării, Curtea observă că aceasta vizează o lege adoptată de Parlament și trimisă spre promulgare, care nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României și deci nu este în vigoare, astfel că este îndeplinită și condiția de admisibilitate prevăzută, în acest sens, de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție.

40. Prin urmare, Curtea constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

41. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum este menționat în sesizarea Curții Constituționale, îl constituie dispozițiile Legii pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice. Analizând susținerile autorului obiecției de neconstituționalitate, Curtea constată că acesta critică dispozițiile articolului unic din legea mai sus menționată numai cu referire la prevederile art.109 alin.(3), (4), (6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate. Prin urmare, Curtea se va pronunța numai asupra dispozițiilor articolului unic [cu referire la art.109 alin.(3), (4), (6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din Legea pentru

modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, dispoziții care au următorul cuprins:

„Articol unic.- Articolul 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

«Art. 109.- [...] (3) Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.

(4) Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive, conform alin. (1).

[...] (6) În cazul utilizării dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere ori a utilizării dispozitivelor radar tip pistol, este obligatorie presemnalizarea prezenței acestora în zona drumului public prin panouri de atenționare, postate mai înainte pe sensul de mers, cu minimum 500 m în localitate și cu minimum 2000 m în afara localității, dar nu mai mult de 1000 m în localitate și 4000 m în afara localității față de radar.

(7) Panourile de atenționare prevăzute la alin. (6) se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere.

(8) Se interzice constatarea contravențiilor prevăzute la alin. (3) cu ajutorul dispozitivelor radar, cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (6).

(9) În cazul respectării prevederilor prevăzute la alin. (8), procesul-verbal se poate încheia și în lipsa contravenientului, după stabilirea identității conducătorului de vehicul, menționându-se aceasta în procesul-verbal, fără a fi necesară confirmarea faptelor de către martori.

(10) Forma și conținutul procesului-verbal de constatare a contravenției se stabilesc prin regulament. Nerespectarea prevederilor alin. (8) atrage nulitatea absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției și sancționarea polițistului, în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

(11) Contravenientul poate achita în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal de constatare a contravenției, jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege.

[...] (13) În cazul prevăzut la alin. (12), agentul constatator eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constatator, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară.

(14) Amenzile privind circulația pe drumurile publice se achită în condițiile legii și se fac venit integral la bugetele locale. [...]»

42. Prevederile constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art.1 alin.(5) referitor la obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, ale art.21 privind accesul liber la justiție și ale art.22 alin.(1) referitor la dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică.

43. Analizând obiecția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art.109 alin.(4), (6)-(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, instituie în sarcina poliției rutiere anumite

obligatii cu privire la constatarea contravențiilor referitoare la faptele care încalcă dispozițiile legale privind limitele de viteză, precum și sancțiuni pentru nerespectarea acestor obligații.

44. Astfel, elementele de noutate introduse prin dispozițiile art.109 alin.(4), (6) și (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, vizează: obligativitatea instalării dispozitivelor destinate măsurării vitezei exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil [alin.(4) fraza întâi și fraza a treia teza întâi]; obligativitatea utilizării dispozitivelor de tip pistol, destinate măsurării vitezei, la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere [alin.(4) fraza a doua]; obligativitatea purtării uniformei cu înscrisuri și însemne distinctive de către polițiștii rutieri și polițiștii de frontieră cu ocazia utilizării dispozitivelor de măsurare a vitezei [alin.(4) fraza a treia teza a doua]; obligativitatea presemnalizării prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere și a dispozitivelor radar tip pistol, prin panouri de atenționare, postate mai înainte pe sensul de mers, cu minimum 500 m în localitate și cu minimum 2000 m în afara localității, dar nu mai mult de 1000 m în localitate și 4000 m în afara localității [alin.(6)], panouri care se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere [alin.(7)].

45. Din coroborarea dispozițiilor alin.(8) - (10) ale art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, reiese că nerespectarea obligațiilor mai sus menționate de către organele poliției rutiere, cu ocazia constatării contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile legale privind limitele de viteză, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției și sancționarea polițistului, în condițiile art.55 din Legea nr.360/2002 privind statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

46. În ceea ce privește modalitatea de constatare a contravențiilor constând în depășirea vitezei maxime admise (pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus), Curtea observă că, prin natura lor, aceste contravenții pot fi constatate - de către polițiștii rutieri/de frontieră (în punctele de trecere a frontierei de stat a României) - numai prin mijloace tehnice, iar nu direct, întrucât respectivele fapte contravenționale nu pot fi apreciate *ex propriis sensibus* de către agenții constatatori. Astfel, pentru toate contravențiile săvârșite prin încălcarea limitelor legale de viteză, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 prevede, în mod expres, în dispozițiile art.108 alin.(1) lit.a) pct.4, lit.b) pct.2, lit.c) pct.3 și lit.d) pct.3, că depășirea vitezei maxime admise este „constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic”, iar art.6 pct.20 din aceeași ordonanță definește „mijlocul tehnic omologat și verificat metrologic” ca fiind „dispozitivul care stabilește concentrația de alcool în aerul expirat ori destinat măsurării vitezei”. Cerințele metrologice și tehnice pe care trebuie să le îndeplinească aparatele utilizate la măsurarea vitezei de circulație a autovehiculelor pe drumurile publice sunt stabilite prin Norma de metrologie legală NML 021-05 „Aparate pentru măsurarea vitezei de circulație a autovehiculelor (cinemometre)”, aprobată prin Ordinul directorului general al Biroului Român de Metrologie Legală nr.301/2005 (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1102 și nr.1102 bis din 7 decembrie 2005), cu modificările și completările ulterioare. Totodată, pentru a putea fi introduse pe piață, puse în funcțiune sau utilizate în măsurările de interes public, cinemometrele trebuie să îndeplinească și cerințele aplicabile din Norma de metrologie legală NML 001-05 „Cerințe metrologice și tehnice comune mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal”.

47. Curtea constată că este întemeiată critica autorului obiecției de neconstituționalitate, potrivit căreia soluția legislativă privind obligativitatea presemnalizării prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere și a dispozitivelor

radar tip pistol - care limitează activitățile poliției rutiere de aplicare a normelor legale privind viteza maximă admisă (pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus) la acțiuni presemnalizate - aduce atingere prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5) - privind respectarea obligatorie a legilor și securitatea raporturilor juridice - și afectează protejarea dreptului la viață și la integritatea fizică și psihică, consacrat de dispozițiile art.22 alin.(1) din Constituție. În acest sens, Curtea apreciază că soluția legislativă criticată face ca aplicarea legislației rutiere - sub aspectul respectării limitelor vitezei de circulație pe drumurile publice -, pe de o parte, să se îndepărteze de la scopul ei, care vizează siguranța traficului rutier și, în mod special, ocrotirea vieții și a integrității corporale a persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, iar, pe de altă parte, să fie lipsită, în mare măsură, de componenta sancțiunii.

48. Curtea are în vedere faptul că presemnalizarea obligatorie a prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol este de natură să ducă la o practică de respectare a dispozițiilor legale privind limitele de viteză numai în zonele presemnalizate ca atare. În afara acestor zone presemnalizate, organele abilitate ale statului sunt însă, în mare măsură, lipsite de posibilitatea de a proteja interesul general cu privire la siguranța circulației pe drumurile publice, exercitarea prerogativelor privind constatarea și sancționarea încălcării normelor legale referitoare la limitele de viteză fiind mult limitată de impunerea unei totale vizibilități a activităților poliției rutiere de supraveghere a traficului rutier. Astfel, pe segmentele de drum public pe care nu sunt postate panouri de atenționare referitoare la prezența dispozitivelor radar menționate anterior, participanții la trafic pot depăși viteza legală, fără a se expune unui risc semnificativ ca respectivele contravenții să fie constatate cu ajutorul dispozitivelor destinate a fi utilizate în regim de deplasare a autovehiculelor pe care sunt instalate, în condițiile în care autovehiculele de

patrulare, potrivit legii criticate, trebuie să prezinte înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere.

49. Soluția legislativă mai sus menționată nu este aptă, în opinia Curții, să conducă la creșterea gradului de siguranță a circulației rutiere, întrucât nu asigură conformarea conducătorilor de autovehicule la regimul legal de viteză prevăzut pentru întreg sectorul de drum respectiv. Dimpotrivă, obligativitatea atenționării conducătorilor de autovehicule cu privire la acțiunile poliției rutiere de supraveghere și de control privind respectarea dispozițiilor legale referitoare la limitele de viteză pe drumurile publice este de natură să ducă la creșterea agresivității rutiere pe segmentele de drum public pe care nu sunt postate panouri de atenționare cu privire la prezența dispozitivelor destinate măsurării vitezei precizate anterior, iar nu la diminuarea și stoparea acestei agresivități. Or, potrivit prevederilor art.1 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, dispozițiile acesteia au ca scop tocmai *„asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului”*. Totodată, dispozițiile art.2 din același act normativ stabilesc că *„îndrumarea, supravegherea și controlul respectării normelor de circulație pe drumurile publice se fac de către poliția rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, care are obligația să ia măsurile legale în cazul în care constată încălcări ale acestora”*. Curtea reține, astfel, că scopul declarat al legislației rutiere privește întreaga rețea de drumuri publice din România, și nu doar acele segmente de drum public pe care s-ar instala respectivele panouri de presemnalizare, iar aducerea la îndeplinire a acestui scop este dată în competența organelor poliției rutiere.

50. Astfel, soluția legislativă prevăzută de dispozițiile art.109 alin.(6)-(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea

criticată, - privind presemnalizarea obligatorie a prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol - se îndepărtează de la scopul reglementării în materia circulației pe drumurile publice, care vizează siguranța traficului rutier, aspectul cel mai important constând, în mod evident, în ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public. Totodată, această soluție legislativă lipsește aplicarea legislației rutiere - sub aspectul asigurării respectării limitelor legale de viteză - de componenta coercitivă raportat la cea mai mare parte a rețelei de drumuri publice.

51. Pentru motivele mai sus arătate, Curtea constată că dispozițiile art.109 alin.(6)-(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, aduc atingere și prevederilor constituționale ale art.1 alin.(3) privind statul de drept, în componentele sale referitoare la apărarea ordinii și a siguranței publice și la garantarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

52. Ținând cont de scopul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 [art.1 alin.(2)], Curtea reține că soluția legislativă criticată, care limitează posibilitățile poliției rutiere de a supraveghea și de a impune respectarea de către participanții la trafic a dispozițiilor legale cu privire la limitele de viteză, este de natură să creeze o stare de pericol pentru ordinea și siguranța publică - sub aspectul siguranței circulației pe drumurile publice. Or, prevederile art.1 alin.(3) din Constituție, potrivit cărora „*România este stat de drept [...], în care drepturile și libertățile cetățenilor [...] reprezintă valori supreme [...] și sunt garantate*”, impun legiuitorului obligația de a lua măsuri în vederea apărării ordinii și a siguranței publice - sub aspectul siguranței circulației pe drumurile publice -, prin adoptarea instrumentelor legale necesare în scopul reducerii fenomenului contravențional, inclusiv în ceea ce privește depășirea limitelor vitezei legale, cu excluderea oricărui

reglementări de natură să ducă la încurajarea acestui fenomen. Principiile statului de drept și regimului nostru constituțional presupun interpretarea sistematică a drepturilor cetățenilor, ceea ce implică și obligația statului de a asigura ordinea și siguranța publică, inclusiv siguranța rutieră. Prevederile art.1 alin.(3) din Constituție impun, așadar, ca poliția rutieră să își îmbunătățească capacitatea de supraveghere și de control cu privire la traficul rutier, prin dezvoltarea sistemelor de constatare a contravențiilor referitoare la depășirea vitezei maxime admise.

53. Curtea reține că, atunci când stabilește regulile referitoare la constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile legale privind limitele de viteză, legiuitorul trebuie să asigure un just echilibru între interesul individual al conducătorilor de autovehicule și interesul general al societății de a preveni atingerile ce pot fi aduse siguranței rutiere și de a-i identifica și trage la răspundere pe autorii contravențiilor, echilibru care este absolut necesar în scopul apărării valorilor constituționale. Apărarea prin mijloace de drept contravențional a valorilor constituționale ține de competența Parlamentului, dar intră în atribuțiile Curții Constituționale verificarea modului în care o soluție legislativă se răsfrânge asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, în vederea respectării unui just echilibru în raport cu valoarea socială ocrotită.

54. Pe de altă parte, Curtea remarcă faptul că, la nivel european, în activitatea de aplicare a legislației rutiere, autoritățile folosesc - așa cum se arată în punctul de vedere al Guvernului transmis Senatului sub nr.11862/24.11.2017, cu privire la propunerea legislativă pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 - atât mijloace tehnice montate pe autovehicule neinscripționate, cât și mijloace tehnice disimulate.

55. Totodată, Curtea observă, în alte state europene, reglementarea unei multitudini de dispozitive pentru controlul respectării regimului legal de viteză (inclusiv mijloace tehnice automate). Astfel, în Franța, radarele de viteză amplasate pe vehiculul poliției și radarele mobile nu sunt presemnalizate, ceea ce înseamnă că

pentru dispozitivele de măsurare a vitezei destinate a fi utilizate în regim staționar și/sau în regim de deplasare a autovehiculului de patrulare al poliției rutiere nu există obligativitatea presemnalizării. De asemenea, nici radarele atașate la semafor și nici radarele la trecere de nivel nu sunt presemnalizate. În schimb, radarele de viteză medie - ce calculează viteza medie între două puncte, pe o secțiune de drum care poate ajunge până la câțiva kilometri - sunt presemnalizate prin panouri de avertizare.

56. În aceeași ordine de idei, Curtea reține că există și state membre ale Uniunii Europene în care obligativitatea presemnalizării dispozitivelor destinate măsurării vitezei a fost eliminată, așa cum s-a întâmplat în Bulgaria, prin modificarea, în 2017, a legii traficului rutier.

57. Prin urmare, Curtea constată că prevederile art.1 alin.(3) și (5) și ale art.22 alin.(1) din Constituție sunt încălcate prin dispozițiile articolului unic [cu referire la art.109 alin.(6)-(10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, care consacră soluția legislativă privind presemnalizarea obligatorie a prezenței, în zona drumului public, a dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol - prin panouri de atenționare, ce se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere -, sub sancțiunea nulității absolute a procesului-verbal de constatare a contravenției și a sancționării polițistului, în condițiile art.55 din Legea nr.360/2002 privind statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

58. În ceea ce privește criticile formulate de autorul obiecției referitor la dispozițiile din legea criticată care vizează achitarea amenzilor contravenționale aplicate în cazul încălcării normelor legale privind limitele de viteză, Curtea constată că dispozițiile alin.(11) și (14) ale art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de

constituționalitate, aduc atingere prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5) privind principiul legalității, în componenta sa referitoare la calitatea legii, iar dispozițiile alin.(13) al aceluiași text de lege încalcă prevederile art.21 din Constituție privind accesul liber la justiție.

59. Curtea observă că dispozițiile art.109 alin.(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, au un conținut cvasi identic cu prevederile alin.(5), (7) și (8) ale art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare), în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr.203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.647 din 25 iulie 2018. Prin dispozițiile art.19 pct.2 din Legea nr.203/2018, prevederile alin.(5), (7) și (8) ale art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 au fost abrogate.

60. În acest sens, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art.109 alin.(11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, contravenientul poate achita, în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal de constatare a contravenției, jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege. Or, prevederile art.28 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.410 din 25 iulie 2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002), modificate prin dispozițiile art.20 pct.10 din Legea nr.203/2018, stabilesc că termenul în care contravenientul poate achita jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ este de cel mult 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal. Totodată, în temeiul prevederilor art.25 din Legea nr.203/2018, la data intrării în vigoare a acestei legi, dispozițiile din actele normative în vigoare care stabilesc achitarea a jumătate din minimul amenzii

contravenționale într-un termen mai mic decât cel prevăzut la art.28 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 se abrogă.

61. Curtea observă că Legea nr.203/2018 introduce o procedură simplificată în materia achitării amenzilor contravenționale. Astfel, acest act normativ reglementează măsuri pentru facilitarea achitării amenzilor contravenționale prin constituirea unui cont unic de plată și simplificarea procedurilor de urmărire a încasării amenzilor, scop în care: se constituie un cont unic deschis la Trezoreria Statului, destinat încasării amenzilor contravenționale; se reglementează obligația utilizării unei serii de evidență unică a proceselor-verbale de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii; se instituie titlul de creanță electronic cuprinzând datele din procesul-verbal de contravenție; se constituie sistemul informatic de gestionare a titlurilor de creanță electronice. Fac obiectul prevederilor Legii nr.203/2018 amenzile contravenționale aplicate persoanelor fizice de către agenții constatatori din cadrul organelor care au implementat seria de evidență unică a proceselor-verbale de contravenție și modalitatea de preluare și transmitere în sistem informatic a datelor necesare creării titlului de creanță electronic. Curtea constată că, potrivit dispozițiilor art.21 alin.(1) din Legea nr.203/2018, prevederile acesteia se aplică, în sistem pilot, amenzilor contravenționale la regimul circulației pe drumurile publice aplicate conducătorilor de autovehicule.

62. De asemenea, Curtea reține că dispozițiile art.109 alin.(14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, stabilesc că amenzile privind circulația pe drumurile publice se achită în condițiile legii și se fac venit integral la bugetele locale. Textul de lege criticat nu este clar cu privire la destinația sumelor încasate din amenzile privind circulația pe drumurile publice, întrucât nu stabilește care este bugetul local la care acestea se fac venit, cel al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul sau cel al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care a fost aplicată sancțiunea contravențională.

63. Ca atare, Curtea constată că dispozițiile art.109 alin.(11) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, nu îndeplinesc standardele de claritate și predictibilitate a legii, astfel că încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție. Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că trăsătura esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii (Decizia nr.232 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.727 din 15 noiembrie 2001, Decizia nr.234 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.558 din 7 septembrie 2001, și Decizia nr.53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 3 februarie 2011) și că statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea tuturor legilor și tuturor actelor normative cu aceasta (Decizia nr.22 din 27 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.233 din 17 martie 2004), ceea ce înseamnă că statul de drept implică, prioritar, respectarea legii, iar statul democratic este, prin excelență, un stat în care se manifestă domnia legii (Decizia nr.13 din 9 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.178 din 26 aprilie 1999).

64. În acest sens, prin Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, paragraful 225, Curtea a reținut că una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative și că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, Decizia nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea

I, nr.579 din 16 august 2011, Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr.447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.674 din 1 noiembrie 2013).

65. Referitor la dispozițiile art.109 alin.(13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, Curtea constată că acestea aduc atingere prevederilor constituționale ale art.21 privind accesul liber la justiție. Potrivit textului de lege criticat, în ipoteza amenzilor contravenționale în cuantum de până la 20 de puncte-amendă - în cazul în care contravenientul achită pe loc agentului constatator jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege -, agentul constatator eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constatator, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară. Or, din prevederile art.118 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, precum și din cele ale art.31 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, reiese că numai împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere (în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia). Curtea reține, astfel, că modificarea propusă prin legea criticată duce la lipsirea contravenientului, în situația mai sus menționată, de posibilitatea de a solicita unei instanțe de judecată constatarea nelegalității aplicării sancțiunii, fiind încălcate prevederile art.21 din Constituție privind accesul liber la justiție.

66. Astfel, așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, liberul acces la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care justiția se desfășurează. Este adevărat că regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești sunt

de competența exclusivă a legiuitorului, așa cum rezultă din prevederile art.126 alin.(2) din Constituție, text potrivit căruia „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”. Principiul liberului acces la justiție presupune, așadar, posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri în formele și în modalitățile instituite de lege, însă cu respectarea regulii consacrate de art.21 alin.(2) din Constituție, potrivit căreia nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție, ceea ce semnifică faptul că legiuitorul nu poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit nicio categorie sau grup social (Decizia Plenului Curții Constituționale nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.69 din 16 martie 1994, Decizia nr.540 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.841 din 24 octombrie 2016, paragraful 22, Decizia nr.2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.324 din 5 mai 2017, paragraful 24, și Decizia nr.18 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.312 din 2 mai 2017, paragraful 24).

67. În concluzie, Curtea constată că dispozițiile articolului unic [cu referire la art.109 alin.(6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice încalcă prevederile constituționale ale art.1 alin.(3) privind statul de drept - în componentele sale referitoare la apărarea ordinii și a siguranței publice și la garantarea drepturilor și libertăților cetățenilor -, ale art.1 alin.(5) privind respectarea obligatorie a legilor și securitatea raporturilor juridice, ale art.21 referitor la accesul liber la justiție și ale art.22 alin.(1) privind dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică.

68. În ceea ce privește dispozițiile art.109 alin.(3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, Curtea nu poate reține criticile formulate de autorul obiecției.

69. În acest sens, Curtea apreciază că dispozițiile art.109 alin.(3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată - potrivit căreia constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției - nu încalcă standardele de claritate și previzibilitate a legii, ce reprezintă o cerință de rang constituțional, astfel că nu aduc atingere prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție privind principiul legalității. Chiar dacă dispozițiile art.108 alin.(1) lit.a) pct.4, lit.b) pct.2, lit.c) pct.3 și lit.d) pct.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 stabilesc, pentru toate contravențiile săvârșite prin încălcarea limitelor legale de viteză, că depășirea vitezei maxime admise este „constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic”, aceasta nu înseamnă că textul de lege criticat nu este clar și previzibil.

70. De asemenea, Curtea constată că formularea dispozițiilor art.109 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea criticată, este clară, întrucât poziționarea vizibilă se referă la autovehiculele pe care se instalează dispozitivele destinate măsurării vitezei, fără ca vizibilitatea autovehiculelor respective să fie raportată în vreun fel la distanțele de 500 - 1000 m față de radar (în cazul amplasării dispozitivelor radar în localitate), respectiv de 2000 - 4000 m (în cazul amplasării acestora în afara localității), aceste distanțe fiind prevăzute, în mod expres, de legea criticată cu privire la postarea panourilor de atenționare privind prezența dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol. Ca atare, dispozițiile art.109 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, nu încalcă cerințele privind calitatea legii și nu contravin prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție.

71. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că dispozițiile articolului unic [cu referire la art.109 alin.(6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de același autor și constată că celelalte dispoziții de lege criticate sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 noiembrie 2018.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Prof.univ.dr. Valer Dorneanu

MAGISTRAT-ASISTENT,

Oana Cristina Puică
